

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Колоскова Марія Вадимівна

УДК 621.314.6:537:312.62

Моделювання теплових процесів в перемикаючих елементах надпровідникових енергетичних систем

Спеціальність – 8.05010102

«Інформаційні технології проектування»

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня
магістра

Київ – 2014

Робота виконана на кафедрі автоматизації проектування енергетичних процесів та систем НТУУ «КПІ» Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Науковий керівник: Верлань Андрій Анатолійович,
кандидат технічних наук, доцент,
Національний технічний університет України
„Київський політехнічний інститут”

Захист відбудеться __ червня 2014 р., о _____ на засіданні ДЕК кафедри АПЕПС
НТУУ «КПІ», аудиторія

З дисертацією можна ознайомитись у методичному кабінеті кафедри АПЕПС
НТУУ «КПІ», аудиторія 415-5

Автореферат підготовлено та надано для розгляду “ 10 ” травня 2014 р.
Робота рекомендована до захисту “ __ ” травня 2014 р.

Завідувач кафедри АПЕПС НТУУ «КПІ»,
доктор технічних наук, професор

Лук’яненко С.О.

Відповідальний за випуск магістрів
кафедри АПЕПС НТУУ «КПІ»,
кандидат технічних наук, доцент

Гагарін О.О.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми.

Розвиток прикладної надпровідності, застосування нових високотемпературних надпровідникових матеріалів створюють реальні передумови для вивчення надпровідникових енергетичних пристроїв і систем. Актуальність застосування таких пристроїв в енергетиці обумовлена низкою їхніх специфічних переваг: відсутність електричного опору, високі рівні критичних струмів і магнітних полів, ідеальні екрануючі властивості, фазовий перехід, квантові ефекти та інші.

В області енергетики - це пристрої на базі надпровідникових накопичувачів, основна економічна перевага застосування яких - відсутність активних втрат в матеріалі обмотки і різке зниження енерговитрат на їх живлення. В даний час найбільше поширення серед розглянутого класу систем енергозбереження отримали надпровідникові магнітні комплекси на основі надпровідникових енергонакопичувачів і, зокрема, магнітів постійного струму.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота магістра виконувалась в НТУУ "КПІ" у відповідності до плану наукових досліджень кафедри АПЕПС.

Метою дисертаційної роботи є розробка комп'ютерної системи спрямованої на дослідження та моделювання теплових процесів в перемикаючих елементах надпровідникових енергетичних систем.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються наступні **завдання**:

- проаналізувати існуючі комп'ютерні системи для моделювання перемикаючих елементів в надпровідникових енергетичних системах;
- проаналізувати існуючі методи для вирішення задачі моделювання перемикаючих елементів в надпровідникових енергетичних системах;
- розробити основні методи реалізації комп'ютерної системи;
- дослідити перемикаючі елементи в надпровідникових енергетичних системах;

- розробити комп'ютерну систему для моделювання перемикаючих елементів в надпровідникових енергетичних системах.

Об'єктом даного дослідження є комп'ютерна система спрямована на моделювання перемикаючих елементів.

Предмет дослідження - комп'ютерна система для моделювання перемикаючих елементів в надпровідникових енергетичних системах.

Методи дослідження

В ході досліджень було використано наступні методи:

- метод порівняльного аналізу для вибору оптимальної архітектури програмного комплексу;
- метод модульного програмування для розроблення багат шарової архітектури комп'ютерної системи.

Наукова новизна одержаних результатів.

Наукова новизна магістерської дисертації полягає у модифікації математичної моделі нестационарних теплових режимів силових вентилів надпровідникових систем енергозабезпечення з урахуванням взаємозв'язку їх електричних, теплових та конструктивних параметрів. Також було отримано оригінальні криві температурних полів по перерізу надпровідникових ключів в моменти зміни режимів протягом циклу роботи магнітного комплексу, а також криві зміни температури надпровідних ключів за час повного циклу.

Практичне значення одержаних результатів роботи полягає у тому, що набув подальшого розвитку комплексний підхід до моделювання режимів надпровідникових силових вентилів для визначення електричних параметрів та параметрів їх конструкції, що забезпечують зниження енерговитрат в кріогенній зоні та підвищення швидкодії надпровідникових систем енергозабезпечення.

Апробація результатів дисертації

Основні положення роботи доповідались і обговорювались на:

1. XI Міжнародній науково-практичній конференції аспірантів, магістрантів і студентів «Сучасні проблеми наукового забезпечення енергетики» (м. Київ, 16-19 квітня 2013 р.)

2. XII Міжнародній науково-практичній конференції аспірантів, магістрантів і студентів «Сучасні проблеми наукового забезпечення енергетики» (м. Київ, 22-25 квітня 2014 р.)

ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЇ

Тарнавський Ю.А., Шарапов І.О., Колоскова М.В. Реалізація операцій арифметики по модулю два в поліноміальному методі шифрування // Збірник наукових праць. Управління розвитком складних систем. – 2012. – Випуск 9. – С. 97–99.

Ключові слова: НАДПРОВІДНІСТЬ, КРІОТРОН, НАДПРОВІДНИКОВА ЕНЕРГЕТИЧНА СИСТЕМА, ТЕПЛОВІ ПРОЦЕСИ В КРІОТРОНАХ, НАДПРОВІДНИКОВИЙ ВЕНТИЛЬ.

Структура й обсяг дипломної роботи.

Магістерська дипломна робота складається зі вступу, п'яти розділів, переліку посилань з 25 найменувань, трьох додатків і містить 29 рисунків, 4 таблиці. Обсяг пояснювальної записки складає 87 аркушів, з яких перелік посилань займає 3 сторінки, додатки – 12 сторінок.